

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: ČLOVEK IN KOZMOS V RENESANSI
Course title: MAN AND COSMOS IN THE RENAISSANCE

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Filozofija, I. stopnja/ Philosophy, 1st level	dvodisciplinarni / philosophy - double-subject study	3.	1. (zimski / fall)

Vrsta predmeta / Course type strokovni izbirni / professional elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Laboratory work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	-	-	-	-	-	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Red. prof. dr. Marko Uršič / Prof. Marko Uršič, Ph.D

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures: slovenski / Slovene
Vaje / Tutorial: -

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

vpis v ustrezni letnik študija

Prerequisites:

matriculation into the adequate year of the study programme

Vsebina:

- Uvod: opredelitev renesanse, kaj obsega, glavni tokovi ...
- Humanizem in florentinska renesansa v zgodnjem *quattrocentu*.
- Renesančno »odkritje« antike: proporci, harmonija, perspektiva ...
- »Sovpadanje nasprotij« pri Nikolaju Kuzanskem.
- Pomen zbirke *Corpus hermeticum* za renesančno mišljenje.
- Platonska akademija v Firencah: Ficino, Pico, Lorenzo Medici ...
- Mitologija, ikonografija in filozofija v Botticellijevem slikarstvu.
- Leonardo da Vinci: »znati videti« (*saper*

Content (Syllabus outline):

- Introduction: outline of the Renaissance period, what it includes, main currents ...
- humanism and the Renaissance in Florence in the early *quattrocento*;
- the Renaissance as the re-discovery of the classical culture: proportions, harmony, perspective ...
- »coincidence of opposites« in the philosophy of Nicolas Cusanus;
- the significance of the collection *Corpus hermeticum* for the renaissance thought;
- Platonic Academy in Florence: Ficino, Pico, Lorenzo Medici ...
- mythology, iconography and philosophy in Botticelli's paintings;

vedere).

- Renesančne menipeje: Erazem, More, Bosch, Rabelais ...
- Kopernikov obrat od geocentrizma k heliocentrizmu.
- Brunov kozmološki infinitizem in krščanstvo.
- Michel de Montaigne: *Eseji* – filozofija »človeške mere«.

- Leonardo da Vinci: »how to see« (*saper vedere*);
- the renaissance menipeas: Erasmus, More, Bosch, Rabelais ...
- Copernicus' turn from geocentrism to heliocentrism;
- Bruno's cosmological infinitism and Christianity;
- Michel de Montaigne: *Essays* – the philosophy of »human measure«.

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Uršič, Marko: *O renesančni lepoti in Sedmerke (Štirje časi – Poletje, I. in II. del)*, Cankarjeva založba, Ljubljana, 2004 in 2006 (izbor):
2. *Nikolaj Kuzanski*, zbornik, ur. M. Uršič in I. Škamperle, *Poligrafi* 23/24 (2001).
3. *Renesančne mitologije*, zbornik, ur. I. Škamperle in M. Uršič, *Poligrafi* 25/26 (2002).
4. Pico della Mirandola, Giovanni: *O človekovem dostojanstvu*, Družina, Lj., 1997.
5. Bruno, Giordano: *Kozmološki dialogi*, Slov. matica, Lj., 2004 (izbor in uvodna študija: M. Uršič: »Neskončno veselje Giordana Bruna«).
6. Michel de Montaigne: *Eseji* (izbor), zbirka Kondor, MK, Lj., 1960.
7. Cassirer, Ernst: *Individuum und Kosmos in der Philosophie der Renaissance* (angl. prev.: Dover Publ., New York, 2000).

Cilji in kompetence:

Izhodišče in vodilna misel predmeta je celovitost-v-različnosti renesančnega človeka, s posebnim poudarkom na odnosu med človekom (»mikrokozmosom«) in naravo/vesoljem (»makrokozmosom«). Renesančna filozofija narave pa je seveda tesno povezana s simbolnimi formami v umetnosti in znanosti ter s socialnimi in političnimi praksami. Glavni namen predmeta je vzbuditi in razviti pri študentu občutljivost za renesančno pojmovanje človeka in kozmosa ter obenem aktualizirati renesančno »enost-v-mnogem« v kontekstu sodobnih filozofskih, umetniških in znanstvenih iskanj.

Objectives and competences:

The starting point and the leading idea of this course in the unity-in-diversity of the renaissance man with special emphasis on the relation between man as "micro cosmos" and nature/universe as "macro cosmos". The renaissance philosophy of nature is closely connected with symbolic forms in arts and sciences, and also with social and political practices. The main aim of these lectures is to awake and develop in students the sensitivity for the renaissance conceptions of man and cosmos, and at the same time to actualize the renaissance unity-in-diversity in contexts of contemporary philosophical, artistic and scientific investigations.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študentje spoznajo renesančno mišljenje s posebnim poudarkom na odnosu med človekom in vesoljem oziroma naravo. Razumejo renesančno pojmovanje celovitosti v različnosti ter povezave med filozofijo, religijo, znanostjo in umetnostjo. Spoznajo tudi vlogo simbolov in mitov v renesančni filozofiji.
Predmet razvija refleksijo o filozofskih vidikih renesančnega odnosa med človekom in kozmosom, metodološko povezuje analizo in sintezo,

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
Students get to know the thinking of the Renaissance with special emphasis on the relation between man and nature, i.e. universe. They understand the renaissance conception of unity-in-diversity of various human activities, from religion and philosophy to art and science. They also get to know the importance of symbols in this period.
This course develops philosophical reflections on various aspects of the relations between man and cosmos; from the methodological point of view, it

humanistiko in naravoslovje, ter se usmerja k premisleku o aktualnosti renesančne celovitosti (in obenem mnogoterosti) pri iskanju novega svetovnega *etosa*.

connects analysis with synthesis, humanistic with natural sciences, and it suggests to rethink the actuality of the renaissance "holism" in the search of a new world *ethos*.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja. Na vseh predavanjih se prikazuje tudi slikovno gradivo (na zaslonu v ppt-prezentaciji); tekstovno gradivo s predavanj je študentom dostopno na spletni strani predmeta. V časovnem okviru predavanj so predvidene tudi diskusije o temah in vprašanjih, ki študente še posebej zanimajo. Samostojno branje literature pri pripravi za izpit.

Learning and teaching methods:

Lectures - in all of them graphic materials (works of art, photographs of the renaissance towns etc.) are presented on the screen. These materials, including some readings are available to students also in the web page of this course. Within the time-frame of lectures, discussions about topics and questions which are of special interest for students, are welcome. Individual readings of literature as well.

Načini ocenjevanja:

Sodelovanje pri predavanjih, individualen študij literature, ustni izpit.

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Predavanja /
lectures 10%,
indiv. študij /
indiv. readings
20%, ustni izpit
/ oral exam
70%.

Active participation in lectures (with questions, discussion etc.), individual readings of literature, oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. URŠIČ, Marko. *Štirje časi : filozofski pogovori in samogovori, Poletje : drugi čas. Del 1, O renesančni lepoti*. 1. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2004. 330 str., ilustr. ISBN 961-231-401-2. [COBISS.SI-ID [128497152](#)]
2. URŠIČ, Marko. Učena nevednost, pot k sovpadanju nasprotij. V: ŠKAMPERLE, Igor (ur.), URŠIČ, Marko (ur.). *Nikolaj Kuzanski*, (Poligrafi, letn. 6 (2001), št. 23-24). Ljubljana: Nova revija, 2001, str. 101-130. [COBISS.SI-ID [19180898](#)]
3. URŠIČ, Marko. Who speaks in Montaigne's Essays?. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 1, str. 93-100. [COBISS.SI-ID [42795874](#)]